

Extrait de la revue **SingulierS** du 4ème trimestre 2005

Revue des parlers romans de la province de Luxembourg

Editeur responsable: P. Otjacques, rue de la Hette 19 - 6840 Neufchâteau

Rubrique : Éditorial

Cand on cinsî pansionè s' passionè.

Roland Georges di Welkenraedt a stî cinsî a Èn'grè-Mâbompré. Come tot bon cinsî, il a râbiè s' vîe durante. Roland s' a todi lèvé ôs prèmîrès êreûrs, cand i n' s'éve nin dja rlèvé dol nêt po Mardjolin.ne ki dvêve vèlè ou po la Jane ki dvêve poûtnè. Vayant come nin deûs, ô finant mwès, a l' aous', il avalève deûs, treûs golées su pont su fotche èt ardaye a l' ovradge. Rlin.nè, i n' a jamès stî coûtchè avou lès pouyes. Èt vo l' la pansionè ! K' èst ç' k' i va bin plu fè d' sès djoûrnées ?

"Bontè dîvine !" Sûr k' i s' va pèlè l' rate on bê vî còp, i va èsse tofinr dins lès pîds di s' fème - "I l' va fè toûrnè a borike, hin ?" Èt bin non.na ! I s' a mètu ol tièsse do fè l' istwâre dol mécanizâcion di l' agriculture è l' Ârdène ô sièke passè èt do fè conuche ôs pus djon.nes, a sès ptits-èfants, lès manîres do travayè èt lès mèstîs ki s' fyint al mwin.- Nin dja rin ! dîrèz-vos. Mès vla-t-i nin k' i tûze dol dîre è walon ! "A la bone eûre" ! Ça, c' è-st-on ome d' avôr-ci.

Roland èst tot ci ki s' fêt d' mî come Ârdinwès : on pur-sang. Cand il a one idée ol tièsse, i n' l' a nin ô cul, come on dit ! Vos avéz bô lî dîre :

- Vos n' ôrez jamès fêt.
- Vos aléz passè dès çantin.nes d' eûres a kèri, a triyè vos papîs, a dmorè d' rasta dvant vost-ordinateûr.
- Èt l' walon ? Vos n'ol savéz dja scrîre, vos aléz fè dès banslées di fôtes.
- Vos sèrèz t't-ossi mô pris k' Roland a Roncevaux !

Nos' passionè n' choûte nin pus k' one hawe, ostant lî tchantè Malbrouk. Èt come d' èfèt, Roland s' a mètu a l' ovradge avou l' min.me amoûr ki cand il èstève cinsî. I kîre, coûrt a gôche, a dreûte, on l' avize su lès fwâres, ôs fiesses dès mwassons, dins lès muzées, i rniftéye partout. I rind vizite a Pyin' èt Paul, ôs amis. Il atôchnéye tot kî pout lî vnu an êde. I n'è st jamès spani : "Vos dîrîz on policityin ki sint vnu lès élècsions." Todi è-st-i k'après deûs, treûs ans, vla nost-ome avou on moncè d' documints èt dès idées plin l' tièsse... Lès ingrédjints sont aprustès, il èst tins do fè prinde li crin.me èt do bate li bûre.

Tèkses da sin.ne, fotos, factures d' èpoke, publicités, ârtikes di gazètes... Tot s' amantche ptit a ptit avou l' êde d' Yvan Duchêne, si vèjin. On vrê travay di bédictin. Père Georges boute tos lès djoûs sins s' fè priè. S' i lêt ouve kékes djoûs, c'èst po ratakè d' pus bèle après. A blame su on tchôr sins mécanique. Èt pus on bê djoû :

- Djôzèf, vos n' taprîz nin on còp d' oûy su mès papîs è walon, kèstion do coridjè lès fôtes ?
- Ô, ô, c' è-st-a véy !... Ma fwè, vinéz todi jusk' a rci. "Mon ami, vos avéz avantadje a èsse on prèmî ou ça sèrè kine". Dj' è dja u on còp l' blague !

Roland a vnu èt dj' ê stî tot paf : documentaliste ôr paîr, spèpieûs come on pape, tchèstu come on borike po z-arivè a one sacwè ki vaye lès pon.nes, djinti come sét l' èsse on Ârdinwès, i m' a do côp bin plê. "Roland dj' ê u mo bon do travayè avou vos."

Si live(*), ki vint do sôrti, n' èst nin on ptit fouyat di treûs pâjes èt dméy, ni on ptit streût live nin pus spès ki mi ptit dèt, nèni, on live, one ancylopédîe, spès come one lîve di bûre. Tot î èst, dispôy l' atladje di vatches a one vîe èrére jusk' ô pus gros dès tracteûrs hârnachè d' atiray ultra-modèrnes padvant èt padrî (77 fotos d' tracteûrs difèrints), do sèyê al machine a mode a l' sâle di trête, dol fô al mwassoneûse-bateûse... èt co... èt co...

Père Roland è-st-ossi powête ! Douwè d' one grande sansibilité, sins djokè, il a djondu dès tèkses di powêtes walons k' ont tchantè l' mèsî d' agriculteûr ; ni citant ki l' mèrvèyeûs bokèt "Coradje" da Châles Bentz. Èt l' live s' achève pa 850 dictons météo. "Onk ô matin avou one bone jate di nwâr spès cafè, onk al nêt avou one jate di bolant lècê non scramè" èt vos sèrez capâbe, so pô, do dîre li tins k' i va fè dins treûs mwès. "Luc Trullemans di RTL TVI n' a pus k' a bin stini."

Mès djins, i n' vos dmeûre pus k' a achtè l' live èt come ol dit onk di mès amis fwârt riwêtant : "Vos nn-avéz sûr bin po vos sous !" Bone lècture.

Bravô Roland !

Joseph BILY

(*)Roland GEORGES, On côp d' û so l'agriculture â siècle passé, an Ârdène : lès machines, lès ustèys èt manîres di travayi. Engreux, éd. chez l'auteur, 2005, 305 pages. En vente 30 euros, chez l'auteur : Engreux, 1 – 6663 Mabompré (087/881351).